ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

27 травня 2026 року

Херсон-Кропивницький

Швиданенко Д.В. Трансформація зовнішньоекономічної діяльності та структура тіньової економіки в Україні в умовах сучасних викликів	552
Шевченко А.А., Семенов Я.А. Економічний механізм управління ресурсозбереженням на аграрному підприємстві	555
Шурпенкова Р.К., Сарахман О.М. Інтегрований маркетингово-логістичний ланцюг у системі сучасного бізнесу	559
Щупаківський Р.В. Стратегічні пріоритети реалізації підприємницького потенціалу сектора інформаційно-комунікаційних технологій України	562
Ярков В.С. Пріоритети відновлення економічного зростання в Україні в умовах цифровізації соціально-економічного простору	566

Шевченко А.А.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

Семенов Я.А.

Здобувач другого (магістерського) рівня спеціальності «Економіка

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯМ НА АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасний аграрний сектор України функціонує в умовах високої волатильності цін на матеріально-технічні ресурси (паливно-мастильні матеріали, мінеральні добрива, засоби захисту рослин) та загострення кліматичних змін [1, 3]. За таких обставин традиційне екстенсивне ведення сільського господарства призводить до зростання собівартості продукції та виснаження земельних ресурсів. Формування ефективного економічного механізму управління ресурсозбереженням стає базовою умовою забезпечення конкурентоспроможності, фінансової стійкості та екологічної безпеки аграрних підприємств.

Економічний механізм управління ресурсозбереженням в агробізнесі є системою взаємопов'язаних економічних важелів, методів та інструментів, спрямованих на раціональне використання земельних, біологічних, матеріально-технічних та енергетичних ресурсів задля мінімізації витрат на одиницю аграрної продукції.

Специфіка аграрного виробництва зумовлює особливу структуру цього механізму, де ключовими елементами є:

1. Технологічно-інноваційний інструментарій (Точне землеробство):

– Впровадження систем паралельного водіння (GPS-навігація) для уникнення перекритів та пропусків під час обробітку ґрунту, що забезпечує економію пального та посівного матеріалу до 10–15%.

– Диференційоване внесення добрив та засобів захисту рослин (ЗЗР) на основі карт продуктивності полів та супутникових знімків, що мінімізує перевитрати хімікатів.

2. Організаційно-економічний інструментарій:

– Оптимізація структури посівних площ та дотримання науково обґрунтованої сівозміни, що дозволяє природним шляхом відновлювати родючість ґрунту та знижувати потребу в азотних добривах.

– Перехід на ресурсозберігаючі технології обробітку ґрунту (Mini-till, Strip-till або No-till), які зменшують кількість проходів техніки, зберігають вологу в ґрунті та радикально знижують витрати дизельного пального.

3. Мотиваційно-контрольний блок:

– Впровадження систем супутникового моніторингу техніки та датчиків контролю рівня пального для ліквідації нецільового використання ресурсів.

– Зв'язок системи оплати праці механізаторів та агрономів із показниками економії пального та дотримання технологічних карт (без втрати врожайності) [1, 2, 3, 4].

Економічна ефективність ресурсозбереження в агровиробництві оцінюється двома векторами: прямим ефектом (зниження витрат на гектар) та непрямим (збереження біопотенціалу землі для майбутніх періодів, зменшення пестицидного навантаження).

В умовах повоєнного відновлення України значення такого економічного механізму критично зростає, оскільки аграрний сектор змушений функціонувати в умовах обмеженого доступу до капіталу, руйнування логістичних ланцюгів та

дефіциту традиційних ресурсів. Раціональне використання кожного кілограма добрив чи літра пального стає не просто інструментом підвищення прибутковості, а базовою умовою виживання та швидкої регенерації вітчизняного агробізнесу. Орієнтація на ощадливі та екологічно безпечні технології дозволить не лише відбудувати зруйнований потенціал галузі, а й здійснити її якісну модернізацію відповідно до суворих стандартів європейської інтеграції.

Висновки. Економічний механізм управління ресурсозбереженням на аграрному підприємстві повинен базуватися на синергії екологічних (бережливе ставлення до землі) та технологічних (діджиталізація, точне землеробство) рішень. Практичне впровадження такого механізму дозволяє суттєво знизити виробничу собівартість продукції, нівелювати ризики зростання цін на енергоносії та забезпечити перехід підприємства до моделі сталого, екологічно орієнтованого агробізнесу.

Список використаних джерел

1. Дідур Г.І., Шевченко А.А., Чорний М.О., Мотрук С.О., Мокрінчук О.С. Управління розвитком ресурсного потенціалу аграрних підприємств в умовах впливу глобальних змін навколишнього середовища. *Актуальні питання економічних наук.* №17. 2025.

2. Шевченко А., Плотніченко М. Діагностика цифрових технологій в аграрному секторі: оптимізація виробничого потенціалу. ІІІ Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених». (15 квітня 2025, м. Полтава), Полтавський державний аграрний університет. Полтава. 2025. С.341-343. URL:https://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/54465/1/Збірник_аспірантура_15.04.2025.pdf

3. Шевченко А.А., Петренко О.П., Заєць М.В. Агробізнес в контексті світових змін. *Modern Economics*. 2025. №53. С.291-299 URL:https://modecon.mnau.edu.ua/issue/53-2025/shevchenko.pdf

4. Шевченко А.А., Фірса Д.Р. Особливості агроінноваційної діяльності на сучасному етапі *Міжнародна науково-практична конференція "Браславські читання. Економіка XXI століття: національний та глобальний виміри.* Одеський державний аграрний університет, (м. Одеса, 01 листопада 2023 р). с.192-196. URL:https://www.researchgate.net/profile/Diana-Shelenko/publication/376203088_Zbirnik_Braslavski_citanna_2023/links/656e38845985071c7bee624d/Zbirnik-Braslavski-citanna-2023.pdf#page=192